

УДК 334.97

DOI: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/191-12>**Мицик П.П.**

аспірант кафедри бухгалтерського обліку,
оподаткування та маркетингу,
Мукачівський державний університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4294-1039>

Mytsyk Pavlo

Mukachevo State University

СПОСОБИ І ПРИЙОМИ БАЛАНСУВАННЯ ФОРМУВАННЯ ТА ПРИРОЩЕННЯ ФІНАНСОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ В БУДІВЕЛЬНИХ ОРГАНІЗАЦІЯХ

Функціонування фінансового потенціалу будівельних організацій супроводжується складними процесами його формування та прирощення, які стають можливими лише за оптимальної структури фінансових ресурсів та пов'язаних з нею можливостей суб'єкта економічної діяльності погашати свої короткострокові та довготермінові зобов'язання та досягти прийняттого рівня прибутку на кожну гривню залучених власних коштів. Відтак, метою статті є виділення способів і прийомів балансування процесу формування та прирощення фінансового потенціалу в будівельних організаціях. У дослідженні звернено увагу на той факт, що систематика підходів до управління фінансовим потенціалом будівельних організацій передбачає її фокус на його високий рівень, який формує правильний баланс між фінансовими ресурсами, створюваними можливостями та факторами. Перспективи подальших досліджень полягають у виділенні окремих зон та правил балансування складових, які спрямовують та гарантують належну течію процесів формування та прирощення фінансового потенціалу.

Ключові слова: фінансові ресурси, балансування, досягнення максимальної ефективності, ліквідність, платоспроможність.

METHODS AND TECHNIQUES OF BALANCING THE FORMATION AND GROWTH OF FINANCIAL POTENTIAL IN CONSTRUCTION ORGANIZATIONS

The functioning of the financial potential of construction organizations is accompanied by complex processes of its formation and growth, which become possible only with an optimal structure of financial resources and associated capabilities of the economic entity to meet its short-term and long-term obligations (formed within the framework of future and current liquidity and solvency) and achieve an acceptable level of profit for each hryvnia of invested equity (formed within the framework of the profitability of equity). Therefore, the purpose of the article is to identify methods and techniques for balancing the process of forming and increasing the financial potential in construction organizations. The study highlights the fact that the systematic approach to managing the financial potential of construction organizations focuses on achieving its high level, which entails establishing the right balance between financial resources, created opportunities, and factors involved. It is argued that the format of the balance is determined by various approaches to management implementation, including: goal-oriented approach; process approach; systemic approach; situational approach; structural approach; functional approach; market approach; production approach; value-based approach. It is noted that it is important to choose approaches to financial potential management that allow for the implementation of the principles of modern effective management. The study of the characteristics of balancing the formation and growth of financial potential has led to the observation that these processes require an optimal structure of financial resources and associated capabilities of construction organizations to meet their obligations and ensure an acceptable level of profit. It has been demonstrated that it is important to establish a set of interconnected methods and techniques for balancing the formation and growth of financial potential, taking into account the differences arising from the variety of approaches to implementing the concept of effective management. The prospects for further research lie in identifying specific areas and rules for balancing components that direct and ensure the proper flow of processes in forming and increasing financial potential.

Keywords: financial resources, balancing, achieving maximum efficiency, liquidity, solvency.

JEL classification: C12, C14, C18

Постановка проблеми. Функціонування фінансового потенціалу будівельних організацій (далі – ФПБО) супроводжується складними процесами його формування та прирощення, які стають можливими лише за оптимальної структури фінансових ресурсів та пов'язаних з нею можливостей суб'єкта економічної діяльності погашати свої короткострокові та довготермінові зобов'язання (що формуються у межах майбутньої та поточної ліквідності та платоспроможності) та досягти прийняттого рівня прибутку на кожну гривню

залучених власних коштів (що формуються у межах рентабельності власних коштів). Відтак, дослідження у визначеній площині є актуальними та своєчасними.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Серед досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання проблеми управління фінансовим потенціалом організацій на праці Партина Г.О., Задецької Р.І., Граціяна О.В., Маслиган О., Кулінич Т., Жаданової Ю., Білецької Н., Бугайова М. та інших. Зазначимо, що прослідковуючи прямий зв'язок фінан-

сового потенціалу будівельних організацій з процесами повоєнного відновлення економіки країни, важливим є системне дослідження способів і прийомів балансування процесу його формування та прирощення.

Метою статті є виділення способів і прийомів балансування процесу формування та прирощення фінансового потенціалу в будівельних організаціях.

Виклад основних результатів дослідження. Відповідно до авторського підходу до змісту фінансового потенціалу будівельних організацій зазначимо, що:

1) процес формування фінансового потенціалу нами визначений як такий, що забезпечується комплексом заходів, спрямованих на утворення фінансових ресурсів й можливостей їх залучення для ефективної фінансової діяльності організації. Відметемо, що цей процес безперервний й характерний для різних етапів її діяльності, серед яких [4]:

– етап формування початкового ФПБО, який може бути отриманий через первинне залучення інвестицій або власними засобами організації (для цього потрібно знайти рівновагу між потребами в фінансових ресурсах і доступними фінансовими ресурсами. Це дозволить забезпечити достатній рівень ліквідності, платоспроможності з урахуванням факторів, що впливають на цей процес);

– етап використання поточного ФПБО з метою забезпечення функціонування бізнесу (для цього потрібно знайти рівновагу між структурою фінансових ресурсів, ліквідністю, платоспроможністю, із врахуванням дії факторів, що впливають на ці процеси);

– етап поточного поповнення ФПБО через залучення зовнішніх джерел фінансування та використання інноваційних підходів для досягнення максимальної ефективності фінансової діяльності організації (для цього потрібно знайти рівновагу між структурою фінансових ресурсів, рентабельністю власних коштів з урахуванням дії факторів, що впливають на ці процеси);

2) процес прирощення фінансового потенціалу нами визначений як такий, що забезпечується комплексом заходів, спрямованих на збільшення обсягів та вартості фінансових ресурсів й можливостей їх залучення для розвитку нашого бізнесу. Відмітимо, що цей процес характерний для діяльності з використанням поточного ФПБО з метою забезпечення розвитку бізнесу.

Відтак, кожному з виділених вище процесів, що супроводжують діяльність організації, властиве прагнення до рівноваги між фінансовими ресурсами, можливостями будівельної організації та дією факторів, що впливають на фінансову діяльність. Таке прагнення до рівноваги скеровується: 1) дією алгоритмів балансування цілей та задач такого потенціалу та його елементів; 2) очікуваннями, щодо результату функціонування фінансового потенціалу. Ці очікування представлені кількісними та якісними показниками формування та прирощення ФПБО, що характеризують відповідність результатів до цілей організації.

Так, у межах цільового підходу до управління ФПБО, основним є балансування за цілями, відтак алгоритми балансування орієнтовані на баланс фінансових цілей та задач, що були визначені заздалегідь [4, с. 22–23]. У цьому контексті балансування за цілями має відбуватися за допомогою: системи ключових фінансових показників, які відображають досягнення стратегічних

цілей організації за сукупність балансувальників; зон балансування.

Логіка дії алгоритму балансування процесів формування та прирощення ФПБО, що формується у межах цільового підходу до управління. Так, серед балансувальників виділені: результати оцінки складових фінансового потенціалу; системи цілей управління ФПБО [4, с. 22–23].

Серед зон балансування ФПБО виділені: планування дій; постійного контролю та аналізу збалансованості цілей та завдань та додержання необхідної для їх досягнення рівноваги; зона оцінки результатів досягнення цілей.

Логіка дії окресленого алгоритму балансування орієнтована на просте врівноважування фінансових цілей та задач, що базується на системі ключових показників фінансової діяльності, яка розробляється відповідно до специфіки діяльності та потреб будівельної організації [4, с. 87–110]. Втім, основна проблема дії алгоритму полягає в відсутності як окремих зон, так і чітких правил балансування складових, які не лише спрямовують, але й гарантують належну течію процесів формування та прирощення фінансового потенціалу. Однак, цю проблему можна вирішити шляхом додавання алгоритмів балансування, які пропонують додаткові підходи до управління ФПБО (табл. 1).

Нами виділені різні підходи до управління ФПБО та властиві їм формати балансування складових, однак розподіл цільових впливів має забезпечувати єдина об'єктна основа, що спрямовує дію алгоритмів (що гарантують належну течію процесів формування та прирощення ФПБО) та забезпечує потрібний формат операційних запитів. Це специфічні балансові та фінансові показники, які мають бути спільними для всіх організацій. Зокрема, у всіх випадках формується аналітична балансова форма, яка надає детальний аналіз балансових об'єктів, балансових процесів та, за допомогою числових значень, забезпечує визначення їх параметрів [1]. Таким чином будуть забезпечені рівні можливості для: вимірювання та параметризації необхідних процесів, елементів чи систем, а також налаштування дій підрозділів і служб; формування операційних запитів, щодо структури фінансових ресурсів, наявних зобов'язань та рівня прибутку.

Єдність об'єктної основи стає очевидною при більш докладному розгляді форматів балансування складових, що гарантують належний рух процесів формування та збільшення ФПБО.

Зокрема, якщо доцільним є застосування процесного підходу до управління, то реалізується балансування за ключовими процесами, які визначають рівень такого потенціалу. У цьому контексті алгоритм балансування за процесами полягає в тому, що організація повинна забезпечувати гармонійну роботу ланцюга ключових процесів, які відіграють важливу роль у формуванні та зростанні фінансового потенціалу. Це доцільне за наступною сукупністю завданих правил [2; 4, с. 415]:

1. Налаштування дій підрозділів і служб на досягнення кінцевого результату управління ФПБО, обумовленого системою визначених цілей та процесів, які забезпечують одержання доходу.

2. Забезпечення вимірності та параметризації кожного ключового процесу в управлінні ФПБО. Викорис-

Таблиця 1

Формати балансування складових, що гарантують належну течію процесів формування та прирощення ФПБО

Формат / Форма балансу	Специфіка пошуку рівноваги всередині організації	Сукупність завданих правил (алгоритми)
Процесний / за ключовими процесами (КП)	розподіл цільових впливів за ключовими сферами фінансової діяльності	налаштування дій підрозділів і служб; вимірність, параметризація КП; ідентифікація впливу параметрів КП на рівень ФПБО; ідентифікація характеру змін ФПБО; коригування КП
Системний / за ключовими елементами та взаємодіями	розподіл цільових впливів за їх ключовими взаємодіями	«...»; вимірність, параметризація КЕ ФПБО; ідентифікація взаємозв'язків КЕ ФПБО з процесами формування та прирощення; ідентифікація взаємодій у КЕ ФПБО; коригування взаємодій
Ситуаційний / за ознаками ситуації з формування та прирощення ФПБО	створення реакційних впливів всередині організації	«...»; вимірність, параметризація процесів формування та прирощення ФПБО; ідентифікація впливу факторів, що визначають ситуацію та ключових операційних відгукав на неї; коригування ключових операційних реакцій та відгуків
Структурний / за системами відповідальності	розподіл цільових впливів між різними підрозділами і службами за результати реалізації їх відповідальності	«...»; вимірність та параметризація результатів виконаної роботи та відповідальності; ідентифікація характеру та механізмів реалізації відповідальності; коригування відповідальності
функціональний / за функціональними ланцюжками	функціональний розподіл цілеспрямованого впливу	«...»; параметризація виконуваних функцій; ідентифікація характеру реалізації цілей формування та прирощення ФПБО та механізмів формування кінцевого результату; коригування схем дій та операцій
Ринковий / за аспекти розвитку організації	розподіл цілеспрямованого впливу через різні стратегії	«...»; вимірність, параметризація результатів реалізації стратегії; ідентифікація механізмів дії стратегії та характеру її реалізації; коригування стратегії
Виробничий / за фінансово-виробничими процесами та діями	розподіл цілеспрямованого впливу через процеси та дії, які взаємодіють між собою всередині виробничої та фінансової структур*	«...»; вимірність, параметризація виробничої та фінансової діяльності; ідентифікація взаємозв'язків між виробничою та фінансовою структурами та схем досягнення їх ефективності; коригування ланцюжків виробничих та фінансових операцій
Вартісний / за вартістю активів	розподіл цілеспрямованого впливу через схеми максимізації вартості активів	«...»; вимірність, параметризація змін вартості; ідентифікація взаємозв'язків між структурою вартості та умовами використання ФПБО; ідентифікація схем максимізації вартості активів та їх коригування

Джерело: сформовано автором

товуються специфічні балансові та фінансові показники, що є спільними для всіх організацій.

3. Створення механізмів ідентифікації впливу кожного параметру ключового процесу на рівень ФПБО. Для цього необхідно розробити систему моніторингу та аналізу фінансових параметрів, що впливають на рівень ФПБО (його формування та прирощення).

4. Чітке розуміння характеру змін ФПБО (ключові процеси мають бути орієнтовані на належну течію процесів формування та прирощення ФПБО).

5. Чітке розуміння механізмів пристосовуватися ФПБО до мінливих зовнішніх умов.

6. Створення механізмів постійного і проривного коригування ключових процесів на основі вимірності процесу, його параметризації та операційних запитів працівників.

За представленим вище підходом, формується зона балансування складових, що гарантує належну течію процесів формування та прирощення ФПБО за рівновагою параметрів ключових процесів. Специфіка пошуку рівноваги та її алгоритми орієнтовані на розподіл цільових впливів за ключовими сферами фінансової діяльності з урахуванням їх узгодженості з належною течією процесів формування та прирощення ФПБО. Ключові процеси управління ФПБО можуть варіюватися залежно від специфіки організації.

Якщо доцільним є застосування системного підходу до управління, то реалізується балансування за ключо-

вими елементами фінансового потенціалу як системи. У цьому контексті алгоритм балансування полягає в тому, що будівельна організація забезпечує гармонійну роботу тих елементів фінансового потенціалу, які відіграють важливу роль у його формуванні та прирощенні та їх взаємодію. Це доцільне за наступною сукупністю завданих правил [3; 5]:

1. Налаштування дій підрозділів і служб на досягнення кінцевого результату управління ФПБО, обумовленого системою визначених цілей та елементів, які впливають на співвідношення позикових та власних коштів, ліквідність, платоспроможність та рентабельність власних коштів.

2. Забезпечення вимірності та параметризації і елементів ФПБО, які відіграють важливу роль у формуванні та прирощенні фінансового потенціалу за числовими характеристиками. Використовуються специфічні балансові та фінансові показники, що є спільними для всіх організацій [4, с. 87–110].

3. Чітке розуміння взаємозв'язків елементів ФПБО з процесами його формування та прирощення.

4. Чітке розуміння механізмів взаємодії між елементами ФПБО.

5. Створення механізмів постійного і проривного коригування взаємодій, які мають бути орієнтовані на належну течію процесів формування та прирощення ФПБО.

Представлений вище підхід формує зону балансування складових, що гарантує належну течію процесів

формування та прирощення ФПБО за балансом параметрів їх ключових елементів. При цьому специфіка пошуку рівноваги та її алгоритми орієнтовані на розподіл цільових впливів за їх ключовими взаємодіями, щоб гарантувати належну течію процесів формування та прирощення ФПБО.

Якщо доцільним є застосування ситуаційного підходу до управління, то реалізується балансування за ознаками конкретної ситуації з формування та прирощення фінансового потенціалу, що наявна в будівельній організації. У цьому контексті алгоритм балансування спрямований на внесення змін до здатних реагувати на ситуацію структур ФПБО. Це доцільне за наступною сукупністю завданих правил [4; 6]:

5. Налаштування дій підрозділів і служб на досягнення кінцевого результату управління ФПБО обумовленою системою визначених цілей, специфікою поточної ситуації з формування та прирощення фінансового потенціалу та проблемами, які при цьому постають.

2. Забезпечення вимірності та параметризації процесів формування та прирощення ФПБО за статистичними характеристиками.

3. Чітке розуміння характеру впливу факторів, що характеризують ситуацію з формування та прирощення ФПБО та особливості її розвитку з точки зору операційних реакцій всередині організації.

4. Чітке розуміння характеру ключових операційних відгуків на формування та прирощення фінансового потенціалу.

5. Створення механізмів постійного і проривного коригування ключових операційних реакцій та відгуків, що здатні змінити ситуацію з формування та прирощення фінансового потенціалу.

Представлений вище підхід формує зону балансування складових, що гарантує належну течію процесів формування та прирощення ФПБО за балансом їх параметрів, що формуються за ознаками конкретної ситуації. При цьому специфіка пошуку рівноваги та її алгоритми орієнтовані на створення реакційних впливів всередині організації з урахуванням операційних запитів, щодо структури фінансових ресурсів, наявних зобов'язань та рівня прибутку на власні кошти.

За умови застосування структурного підходу до управління, здійснюється балансування відповідальності між різними підрозділами, які є складовими структури організації фінансового управління. В цьому контексті алгоритм балансування спрямований на внесення змін до обсягів роботи працівників, їх повноважень та пов'язаних ресурсів, а також на встановлення системи відповідальності за результати виконаної роботи за наступною сукупністю завданих правил [6]:

1. Налаштування підрозділів і служб на досягнення кінцевого результату управління обумовлене системою визначених цілей та системами відповідальності за результати.

2. Забезпечення вимірності та параметризації результатів виконаної роботи та відповідальності за числовими характеристиками та спрямованістю їх впливу на формування та прирощення ФПБО.

3. Чітке розуміння характеру реалізації відповідальності. Важливо, щоб кожен працівник відчував свою участь у досягненні цілей організації та отримував за це відповідну винагороду.

4. Чітке розуміння механізмів реалізації відповідальності, шляхом визначення ресурсів, необхідних для досягнення поставлених цілей з формування та прирощення ФПБО та їх розподілу між підрозділами.

5. Створення механізмів постійного і проривного коригування відповідальності.

Представлений вище підхід формує зону балансування складових, що забезпечує належну течію процесів формування та розподілу ФПБО, враховуючи баланс параметрів у системах відповідальності. Специфіка пошуку рівноваги та її алгоритми орієнтовані на розподіл цільових впливів між різними підрозділами та службами на основі результатів реалізації їх відповідальності всередині організації.

За умови застосування функціонального підходу до управління реалізується балансування функцій фінансового управління за наступною сукупністю завданих правил [4; 6]:

1. Налаштування підрозділів і служб на досягнення кінцевого результату управління обумовленою системою визначених цілей, що зачіпають процеси формування та прирощення ФПБО.

2. Забезпечення вимірності та параметризації дій та операцій до функцій, які потрібно виконати. Це забезпечується шляхом визначення балансових та фінансових показників кожного майбутнього об'єкта. Узагальнена інформація про ці показники міститься в аналітичному балансі.

3. Чітке розуміння організацією характеру реалізації цілей, що зачіпають процеси формування та прирощення ФПБО.

4. Чітке розуміння механізмів формування кінцевого результату, шляхом визначення його як функціонально спеціалізованих видів діяльності.

5. Створення механізмів постійного і проривного коригування схем дій та операцій згідно з операційними запитамі працівників щодо структури фінансових ресурсів, наявних зобов'язань та рівня прибутку на власні кошти.

Представлений вище підхід формує зону балансування складових, що гарантують належну течію процесів формування та прирощення ФПБО за балансом параметрів по функціональних ланцюжках. При цьому специфіка пошуку рівноваги та її алгоритми орієнтовані на функціональний розподіл цілеспрямованого впливу всередині організації з урахуванням операційних запитів, щодо структури фінансових ресурсів, наявних зобов'язань та рівня прибутку на власні кошти.

Якщо доцільним є застосування ринкового підходу до управління, реалізується балансування конкурентних переваг, що створює фінансовий потенціал. У цьому контексті алгоритм балансування спрямований на внесення змін до стратегії організації за наступною сукупністю завданих правил [6]:

1. Налаштування підрозділів і служб на досягнення кінцевого результату управління, обумовленого системою стратегічних цілей, що стосуються процесів формування та прирощення ФПБО та транслюються через різні стратегії.

2. Забезпечення вимірності та параметризації результатів реалізації стратегії. Визначення балансових та фінансових показників кожного об'єкта.

3. Чітке розуміння механізмів дії стратегії, шляхом визначення її як сукупності внутрішніх факторів, що

гарантують належну течію процесів формування та прирощення ФПБО.

4. Чітке розуміння характеру реалізації стратегії організації та її зв'язку із процесами формування та прирощення ФПБО.

5. Створення механізмів постійного і проривного коригування стратегії організації.

Представлений вище підхід формує зону балансування складових, що гарантують належну течію процесів формування та прирощення ФПБО за балансом параметрів за різними аспектами розвитку організації. Специфіка пошуку рівноваги та її алгоритми орієнтовані на розподіл цілеспрямованого впливу через різні стратегії всередині організації з урахуванням операційних запитів, щодо коригування течії процесів формування та прирощення ФПБО.

При доцільності застосування виробничого підходу до управління реалізується балансування виробничої та фінансової ефективності. У цьому контексті алгоритм балансування спрямований на внесення змін до виробничої та фінансової структур за наступною сукупністю завдань [6]:

1. Налаштування підрозділів і служб на досягнення кінцевого результату управління, обумовленого системою цілей, що зачіпають процеси формування та прирощення ФПБО та транслюються через окремі елементи або складові виробничих та фінансових структур.

2. Забезпечення вимірності та параметризації ефективності виробничої та фінансової діяльності. Необхідне визначення спільних ключових показників ефективності для ланцюжку виробничих операцій та ланцюжка фінансових операцій.

3. Чітке розуміння взаємозв'язків між виробничою та фінансовою структурами будівельної організації. Важливо визначити, як структура та організація виробничих процесів корелює з фінансовою структурою через процеси ефективності формування та прирощення ФПБО.

4. Чітке розуміння організацією схем досягнення виробничої та фінансової ефективності. Важливо розробити детальні плани дій або керівництв, які потрібно здійснити для досягнення кожної з цілей, що зачіпають процеси формування та прирощення ФПБО.

5. Створення механізмів постійного і проривного коригування взаємопов'язаних ланцюжків виробничих та фінансових операцій згідно операційних запитів працівників щодо структури фінансових ресурсів, наявних зобов'язань та рівня прибутку на власні кошти.

Представлений підхід формує зону балансування складових, що гарантує належну течію процесів формування та прирощення ФПБО за балансом параметрів фінансово-виробничих процесів та дій. Специфіка пошуку рівноваги та її алгоритми орієнтовані на розподіл цілеспрямованого впливу через процеси та дії, які взаємодіють між собою всередині виробничої та фінансової структур організації.

При застосуванні вартісного підходу до управління реалізується балансування вартості ФПБО (зокрема *вартості* різноманітних активів, які володіють економічною цінністю та можуть приносити дохід або мати потенційну вартість для зацікавлених сторін) згідно наступних правил [6]:

1. Налаштування підрозділів і служб на досягнення кінцевого результату управління, обумовленого системою цілей, що охоплюють процеси формування та прирощення ФПБО, а також складові, що формують вартість для зацікавлених сторін.

2. Забезпечення вимірності та параметризації змін вартості. Визначення всіх об'єктів вартості, що функціонують в рамках певної організаційної структури, може відбуватися за балансними показниками.

3. Чітке розуміння взаємозв'язків між структурою вартості організації та умовами використання ФПБО. Важливо визначити як складові вартості організації корелюють зі станом ФПБО. Важливо визначити склад об'єктів вартості, які впливають на формування та прирощення ФПБО.

4. Чітке розуміння організацією схем максимізації вартості, що гарантують належну течію процесів формування та прирощення ФПБО.

5. Створення механізмів постійного і проривного коригування схем максимізації вартості активів згідно з операційними запитами, що надходять від працівників щодо структури фінансових ресурсів, наявних зобов'язань та рівня прибутку на власні кошти.

Представлений вище підхід формує зону балансування складових, що гарантує належну течію процесів формування та прирощення ФПБО за балансом параметрів вартості активів. При цьому специфіка пошуку рівноваги та її алгоритми орієнтовані на розподіл цілеспрямованого впливу через схеми максимізації вартості активів будівельної організації з урахуванням операційних запитів, щодо структури фінансових ресурсів, зобов'язань та рівня прибутку.

Відповідно до наведених вище особливостей, очевидно, що хоча є різні підходи до управління та балансування складових, важливим є вибір та системна характеристика єдиної об'єктної основи яка є аналітичним балансом.

Висновки. Автором звернено увагу на той факт, що систематика підходів до управління ФПБО передбачає її фокус на його високий рівень, який формує правильний баланс між фінансовими ресурсами, створеними можливостями та факторами. При цьому зроблені наступні висновки:

1. Формат балансу визначається за рахунок різних підходів до реалізації управління, серед яких: цільовий підхід; процесний підхід; системний підхід; ситуаційний підхід; структурний підхід; функціональний підхід; ринковий підхід; виробничий підхід; вартісний підхід. Доведено, що основним є цільовий підхід до управління, який може застосовуватися окремо, або у комплексі з іншими підходами.

2. Важливим є вибір таких підходів до реалізації управління фінансовим потенціалом, які дозволять реалізувати положення сучасної концепції ефективного управління. Слід брати до уваги особливості налаштування формату цілеспрямованого впливу на ФПБО.

3. Вивчення особливостей балансування формування та прирощення фінансового потенціалу дозволило констатувати, що ці процеси потребують оптимальної структури фінансових ресурсів та пов'язаних з нею можливостей будівельних організацій погашати свої зобов'язання та забезпечувати прийнятний рівень прибутку.

4. Важливо сформувати сукупність взаємозв'язаних способів та прийомів балансування формування та прирощення ФПБО, враховуючи різницю, сформовану різністю підходів до реалізації концепції ефективного управління.

Перспективи подальших досліджень полягають у виділенні окремих зон та правил балансування складових, які спрямовують та гарантують належну течію процесів формування та прирощення фінансового потенціалу.

Список використаних джерел:

1. Брадул О.М. Оптимальна структура балансу як передумова фінансової стійкості підприємства, *«Modern Economics»*. 2018. № 12. С. 12–20.
2. Демиденко В.В. Управління бізнес-процесами є складовою процесного підходу до управління підприємством. *Ефективна економіка*. 2015. № 11. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4517> (дата звернення: 10.01.2024).
3. Івашенко А.Г. Процесний підхід до управління як передумова підвищення конкурентоспроможності промислового підприємства, *Фінансовий простір*. 2015. Вип. № 2 (18). С. 390–395.
4. Maslyhan O., Kulinich T., Zhadanova Yu., Biletska N., Buhaiova M. Management model of financial potential of the production enterprise: монографія. Odesa : KUPRIENKO SV, 2022. 122 p. (Series "Scientific environment of modern man"; No. 22).
5. Ляшенко Р.В. Основні підходи до управління в бізнесі. *Молодий вчений*. 2018. Вип. № 12 (64). С. 269–301.
6. Партин Г.О. Задерецька Р.І., Граціян О.В. Формування фінансового потенціалу підприємства, *Ефективна економіка*. 2016. № 1. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4754> (дата звернення: 10.01.2024).

References:

1. Bradul O. M. (2018) Optymal'na struktura balansu yak peredumova finansovoyi stiykosti pidpryyemstva [The optimal structure of the balance sheet as a prerequisite for the financial stability of the enterprise]. *«Modern Economics»*, vol. 12, pp. 12–20.
2. Demydenko V. V. (2015) Upravlinnya biznes-protseamy ye skladovoyu protsesnoho pidkhodu do upravlinnya pidpryyemstvom [Business process management is a component of the process approach to enterprise management]. *Efektivna ekonomika*, vol. 11. Available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4517> (accessed January 10, 2024).
3. Ivashchenko A. H. (2015) Protseyny pidkhid do upravlinnya yak peredumova pidvyshchennya konkurentospromozhnosti promyslovoho pidpryyemstva [A process approach to management as a prerequisite for increasing the competitiveness of an industrial enterprise]. *Finansovyy prostir*, vol. 2 (18), pp. 390–395.
4. Maslyhan O., Kulinich T., Zhadanova Yu., Biletska N., Buhaiova M. (2022) Management model of financial potential of the production enterprise. Odesa: KUPRIENKO SV. (in Ukrainian)
5. Lyashenko R. V. (2018) Basic approaches to management in business [Basic approaches to management in business]. *Molodyy vchenyy*, vol. 12(64), pp. 269–301.
6. Partyn H. O. Zaderets'ka R. I., Hratiyan O. V. (2016) Formuvannya finansovoho potentsialu pidpryyemstva [Formation of the financial potential of the enterprise], *Efektivna ekonomika*, vol. 1. Available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4754> (accessed January 10, 2024).